

opr. przez Bożeną Gąsiorowską

Niezbędne rozstrzygnięcia -pytania inspirujące do stworzenia przemyślanych zapisów w statucie szkoły oraz w regulaminie dotyczącym realizacji projektu edukacyjnego w gimnazjum

I. W regulaminie powinniśmy opisać:

1. Ustalenia ogólne.
2. Role nauczycieli.
3. Organizację działań projektowych w zakresie 4 etapów: wybór tematu i to co dotyczy jego formułowania oraz terminów zgłaszania, celów i planowania pracy (kiedy nauczyciele i co omawiają z uczniami, co przygotowują? Działania (od kiedy do kiedy-działania uczniów; czy zawiera się w tym samoocena i ocena); prezentacja (jak i gdzie to się dzieje?) .
4. Ustalenia dodatkowe (tegoroczne terminy, warunki zwolnienia?).

II. Musimy określić rozwiązania w zakresie:

1. **Ustaień ogólnych**
 - a. Opisujemy obowiązek uczestniczenia oraz podstawę prawną: np., gimnazjum stwarza warunki do realizacjiprojektów edukacyjnych, a ich czas powinien....
 - b. Kto i w jakim zakresie odpowiada za realizację projektu edukacyjnego?
 - c. Kto i w czym (w jakim dokumencie?) określa w porozumieniu z radą pedagogiczną szczegółowe warunki realizacji projektu edukacyjnego?
 - d. Jak są wprowadzone zapisy regulaminu? Zarządzeniem dyrektora?
 - e. Gdzie jest wpisywany udział ucznia w projekcie?
 - f. Gdzie są zapisane szczegółowe kryteria oceny zachowania, uwzględniające udział ucznia w projekcie edukacyjnym?
2. **W zakresie zadań nauczycieli** (sensowny jest wybór koordynatora i wtedy):
 - a. **Kto jest koordynatorem** (powołanym przez dyrektora) i jakie są jego zadania? Np., w sposób przyjęty w szkole zbiera tematy (od kogo?); komu je przedstawia i jak upowszechnia? Czy monitoruje stan realizacji projektu? Czy upowszechnia informacje o realizowanych projektach? Czy organizuje publiczną prezentację projektów? Czy podsumowuje realizację projektów i przedstawia radzie pedagogicznej sprawozdanie zbiorcze na koniec roku szkolnego?
 - b. **Jakie zadania ma wychowawca-czy i jak i kiedy** przekazuje rodzicom (prawnych opiekunom) informację o projekcie? Na pierwszym zebraniu w klasie w danym roku szkolnym? Nie później niż..- (w terminie, np., do 15 września)?
Jakie ma obowiązki w zakresie informowanie uczniów o warunkach realizacji projektu edukacyjnego? Prowadzenia działań organizacyjnych, związanych z realizacją projektu przez wszystkich uczniów klasy, dotyczących w szczególności: czy odpowiada za wybór tematu i grupy projektowej przez każdego ucznia klasy? Monitoruje udziału uczniów w pracach zespołu poprzez kontakt z opiekunem zespołu? Przekazuje informacje o wynikach monitorowania rodzicom? Komunikuje się z opiekunami projektów w sprawie oceniania zachowania? Powinniśmy stwierdzić, że dokonuje zapisów dotyczących realizacji przez ucznia projektu edukacyjnego w dokumentacji szkolnej (dziennik lekcyjny, arkusze ocen, świadectwa, inne ustalone przez szkołę)?

c. Za co odpowiada opiekun projektu?

Za wskazanie tematyki realizowanych projektów z uwzględnieniem zainteresowań uczniów i treści podstawy programowej? Za omówienie z uczniami zakresu tematycznego oraz celów projektu i koordynowanie podziału uczniów na poszczególne zespoły projektowe? Za przygotowanie dokumentacji i zapoznanie uczniów z zasadami jej prowadzenia: karty projektu, karty samooceny ucznia, karty oceny projektu, karty oceny prezentacji projektu? Sprawozdania z realizacji projektu? Za opracowanie innych dokumentów (kontrakt dla uczniów, arkusz oceny projektu, narzędzia do ewaluacji, kryteria oceny projektu oraz instrukcji realizacji projektu) czy taka potrzeba zachodzi? Za prowadzenie konsultacji dla uczniów realizujących projekt? Za monitorowanie jego realizacji? Za ocenę projektu we współpracy z nauczycielami, którzy wspomagali jego realizację? Za motywowanie uczniów do systematycznej pracy, pomoc w prezentacji projektu?

- d. Do czego są zobowiązani nauczyciele innych przedmiotów** – czy w zakresie swoich kompetencji – są zobowiązani do udzielenia wsparcia w realizacji projektów zespołowi projektowemu, który za pośrednictwem opiekuna projektu zwróci się o pomoc, a także czy na prośbę opiekuna projektu, biorą udział w opracowaniu kryteriów oceny projektu i samej ocenie projektu? Inne?

III. Niezbędne rozstrzygnięcia w zakresie organizacji projektu:

- a. Jak mogą być zorganizowani uczniowie realizujący projekty: klasowo, międzyklasowe grupy; ile liczące grupy? Jak będą dzieleni? W jakim dokumencie opisane jest zadanie ucznia (instrukcja, kontrakt)? Jakie są zasady wyboru tematyki projektu? Obowiązuje zasada dobrowolności? Czy jeden projekt może być realizowany niezależnie przez kilka zespołów uczniowskich?
- b. Kto i do kogo zgłasza tematykę projektów wraz z określeniem celów, etapów realizacji, terminów planowanego zakończenia projektu oraz sposobu prezentacji efektów oraz opiekuna, (opiekunów) projektu?
- c. Do kiedy przedstawiana jest tematyka?
- d. Kto dopuszcza (w porozumieniu z radą pedagogiczną) złożone projekty do realizacji, biorąc pod uwagę możliwości organizacyjne i warunki, jakimi dysponuje gimnazjum?
- e. Czy dopuszcza się, w wyjątkowych sytuacjach, modyfikację listy projektów realizowanych w trakcie danego roku szkolnego, a także zmianę tematyki, terminów zakończenia i sposobu prezentacji efektów, a także opiekuna (opiekunów) projektu, o ile wystąpiły przyczyny, które uniemożliwiły realizację podjętego zadania?
- f. Kto podejmuje decyzję o zmianach w pracy nad projektami i w jakich okolicznościach? (koordynator projektów po konsultacji z opiekunem danego projektu lub dyrektorem szkoły?).
- g. W jakim czasie dopuszcza się realizację projektu? Czy może być dokonywana podczas zajęć lekcyjnych, o ile nie zaburza to zasad ustalonych przez nauczyciela prowadzącego zajęcia?
- h. Jaką formę może mieć końcowa ocena udziału projektu? Formę opisową? Czy będzie wyrażona stopniem szkolnym z jednego lub kilku przedmiotów? Gdzie będą zawarte kryteria oceny?
- i. Od kiedy uczeń zna formę i kryteria oceny?**
- Co obejmuje ocena? (nie tylko efekt końcowy..projektu, ale też systematyczność pracy uczniów, aktywność i twórczość w realizacji projektu...na poszczególnych jego etapach). Ocena projektu odnosi się: do realizacji całości projektu, poziomu wykonania zadań, inicjatywy uczniów, współudziału w zespole, sposobu dokumentowania projektu? publicznej prezentacji? Czy uwzględnia samoocenę uczniów? Czy ocenie podlega każdy z członków zespołu, któremu opiekun winien ponadto przedstawić informację zwrotną o jego roli w realizacji projektu?

- j. Czym kończy się udział ucznia w projekcie? Kto z tego rozlicza?
(uczestniczył/nie uczestniczył w realizacji projektu. Ocenę uogólniającą ustala opiekun projektu? Jakimi będą warunki uznania udziału ucznia w projekcie, a jakie warunki wpływu na poszczególne stopnie zachowania (udział w projekcie edukacyjnym ma wpływ na ocenę zachowania wg obowiązujących przepisów)- dotyczy statutu szkoły oraz WSO? W przypadku, gdy opiekunem projektu jest inny nauczyciel niż wychowawca, czy przedkłada on wychowawcy informacje o udziale uczniów w projekcie, wymagane do ustalenia oceny zachowania- **zgodnie z zasadami ustalonymi w statucie?**
- k. Co powinna/może zawierać **dokumentacja dotycząca projektu**? (kartę projektu, arkusze samooceny, ewaluację projektu, kontrakt z uczniami, arkusz oceny projektu i inne dokumenty, które opiekun uzna za niezbędne do realizacji projektu?)
- l. Do kiedy się przechowuje w szkole dokumentację?
- m. Projekt kończy publiczną prezentacją (w jakiej formie), której ramy oraz termin winny być określone przez opiekuna projektu w porozumieniu z dyrektorem gimnazjum?
- n. Czy piszemy, np. o tym, że miejsce i termin prezentacji powinien zapewnić możliwie najszerszy udział w niej uczniom, rodzicom oraz innym uczestnikom i zaproszonym gościom?
- o. Co się dzieje w przypadku udziału ucznia w kilku projektach?
 - czy w przypadku udziału w kilku projektach uczeń może zdecydować o wyborze projektu, który będzie wpisany na świadectwie ukończenia gimnazjum? (w terminie do 30 maja w ostatnim roku nauki w gimnazjum?).

IV. Rozstrzygnięcia w zakresie ustaleń dodatkowych.

- a. Czy zapisujemy, że Dyrektor szkoły decyduje o zwalnianiu ucznia z realizacji projektu edukacyjnego w uzasadnionych przypadkach na udokumentowany wniosek rodziców?
- b. Czy zapisujemy, że Dyrektor podejmuje decyzję o umożliwieniu uczniowi realizowania projektu edukacyjnego na jego prośbę w sytuacjach uniemożliwiających jego obecność w szkole (np. nauczanie indywidualne, inne sytuacje zdrowotne bądź losowe)?
- c. Czy zapisujemy, że Dyrektor szkoły rozstrzyga sytuacje problemowe mogące się pojawić podczas realizacji projektów edukacyjnych?
- d. Czy zapisujemy, że Dyrektor szkoły w porozumieniu z radą pedagogiczną może zmienić zapisy niniejszego regulaminu, dostosowując je do realiów i możliwości organizacyjnych szkoły?

V. Czy ponadto zapiszemy w swoim regulaminie w odpowiednich miejscach?

a. Terminy:

- Np., że, w terminie do ... (30 września?) nauczyciele opiekunowie projektów przedstawiają dyrektorowi listę tematów z celami, opisem **problematyki** oraz dokumentacją, która będzie wymagana podczas realizacji projektu. Tematyka może uwzględniać również propozycje złożone przez uczniów?
- b. **To, że na początku** każdego roku szkolnego, wychowawca informuje uczniów klasy II o warunkach i zasadach realizacji projektu oraz zapoznaje z niniejszym regulaminem?
- c. **To, że w przypadku, gdy uczeń:**
 - ✓ nie zdecyduje o wyborze tematu,
 - ✓ nie określi zespołu, z którym będzie realizował projekt,
 - ✓ nie złoży deklaracji z powodów niezależnych od siebie (np. z powodu choroby)

opiekun projektu włącza go do określonego zespołu, uwzględniając zainteresowania i zdolności ucznia?

- d. **Np., że, realizacja projektu rozpoczyna się od spotkania**, na którym opiekun projektu z zespołem uczniowskim wspólnie ustalają w szczególności:
- ✓ czas realizacji projektu,
 - ✓ formy pracy, zbierania informacji i dokumentowania prac,
 - ✓ podział zadań w zespole i zasady współpracy,
 - ✓ kryteria oceny projektu,
 - ✓ sposób prezentacji i podsumowania projektu, wpisując je do karty realizacji projektu.

VI. Czy opisujemy zadania uczniów?

1. Wybór tematyki projektu po zapoznaniu się z celami i problematyką przedstawioną przez opiekuna projektu.
2. Wspólnie z opiekunem projektu omówienie i ustalenie zasad współpracy w realizacji projektu, podziału zadań w zespole.
3. Czynne uczestniczenie w realizacji projektu i wywiązywanie się z podjętych i wyznaczonych zadań.
4. Publiczna prezentacja projektu po jego zakończeniu w terminie uzgodnionym z opiekunem projektu.

VII. Musimy rozstrzygnąć, jaką strukturę przybierze nasz regulamin? Przykładowe rozwiązania:

Czy ułożymy treści wg porządku ?

1. Zasady ogólne –potwierdzenie zaleceń wpisanych w rozporządzenie i porządek organizacyjny 4 etapów projektu i w tym zadania nauczycieli i uczniów albo zadania nauczycieli (w tym ocenianie, prezentacja...)?
 - a. Zadania wychowawcy lub uogólnienie: *gimnazjum... powiadamia ...*
 - b. Zad. koordynatora (jeśli go nie wybierzemy rozdzielić należy różne ważne obowiązki administracyjne i organizacyjne;
 - c. Zadania i obowiązki ucznia.

Czy...?

1. Zasady ogólne, za co odpowiada dyrektor i o czym może decydować?
 - a. Nauczyciele i ich obowiązki.
 - b. Uczniowie.
 - c. Ocenianie.
- d. Organizacja (kiedy i jakie projekty, jakie grupy, jakie tematy, jak i jakim czasie? Kto się z kim komunikuje? Zgłoszenie listy tematów, wybór tematów, zebranie i przekazanie list tematów z celami i ustalonym sposobem prezentacji)?

Czy wg innych...?